

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah,
Velja za celo leto \$6.00
Za pol leta 3.00
Za New York celo leto 7.00
Za inostranstvo celo leto 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily
in the United States,
Issued every day except Sundays
and legal holidays,
80,750,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 302. — ŠTEV. 302.

NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 24, 1920. — PETEK, 24. DECEMBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

ANGLEŽI SE HOČEJO OPRATI PRED SVETOM

ANGLEŠKI GLAVNI STAN JE IZDAL PO SVOJE PRIKREPOJE NO POROČILO O DOGODKIH PRI TIPPERARY. — IRCI NE VPOŠTEVAJO ŠKOPOVE ZAPOVEDI. — IZGUBE IRCEV SO VEČJE KOT PA ANGLEŽEV.

Dublin, Irsko, 22. decembra. Generalni glavni stan je izdal danes poročilo, ki se nanaša na bitko, katere se je vršila med Sinfinci in angleškimi četami v okraju Tipperary.

Poročilo angleškega glavnega stana slove:

"Dasi nimamo še natančnejših podatkov, vendar vkolikor moremo doznati in sklepati je stvar sledeča:

"Vojaška patrulja, sestojala iz devetih vojakov ter dveh policistov, je bila napadena ob 2:45 popoldne pri Nine Mile House, v okraju Killenale. Vojaštvo pravi, da je streljalo na napadalec ter da je bilo štirinajst napadalecev ubitih. Med vojaštvom ni bilo nobenih življenjskih izgub, pač pa so napadaleci vzeli osem vojaških dvokoles, katere so vojaki pustili ob cesti, ko so se pričeli pripravljati na boj.

Čuvši o tem dogodku, je policija v Mullinahone telefonirala v Clommel in Callan. Iz obeh teh dveh krajev je došla pomoč. Ono pomozno moštvo, ki je dospelo iz Callana, je bilo napadeno od nekakih petdesetih mož, ki so marširalo po cesti, ki vodi v Killenale. Vojaštvo se je postavilo napadalecem v bran ter ranilo dva napadaleca. — To vojaštvo je od teh napadalecev vzelo tudi nekaj vojaških pušk ter dvojne dvokoles, ukradenih prvemu vojaškemu oddelku, ki je bil preje napaden. En vojak je bil ranjen, in to so bile edine izgube, ki jih je imelo vojaštvo.

"V Mullinahone je bila odposlana tudi neka policijska patrulja, ki pa je bila napadena pri Glenboweryu. O podrobnostih tega napada se še ne ve.

Preko Irske je večer divjal hud veter, vsled česar je bila zelo otežkočena brzojavna služba. To je menda tudi vzrok, da so poročila tako pomanjkljiva.

Kraj, kjer so se vršili zadnji spopadi in boji, je samotni district ob vznožju Slieve gorovja in če so se napadaleci posluževali svoje stare taktike, tedaj je tudi možno, da so porezali telegrafске ter telefonske žice.

Ko se je pričel boj med vojaštvom in Irce, je nekaj vojakov pobegnilo iz bojne vrste ter se odpeljalo na kolesih v Callan po pomoči. Te čete, ki sestojajo iz Kraljevih irskih konstablerjev so bile kmalu sklicane ter odposlane na lice mesta. Toda komaj se bile dve milj razdalje na potu, so bile v bližini Carrigreen napadene. Vojaki in konstablerji so poskakali s tovornega avtomobila, na katerem so se vozili, ter otvorili ogenj na napadalece.

Na lice mesta je potem došlo še nadaljno vojaštvo. Nad pokrajino je legel mrak in nastopila je tema, toda preko ceste so še vedno srečale svinčence, od katerih je ena usmrtila konstablerskega narednika Walsha, dočim je bil seržant Shannon ranjen v komolec.

Tretji napad pa je bil izvršen pri Glenboweryu, kjer so bili napadene čete, ki so hitele na pomoč iz Clommela. Kraljeve čete niso imele izgub, temveč pa so bile izgube na strani Ircev. To bitko se označuje kot najhujšo bitko dotičnega dneva.

Dublin, Irsko, 21. decembra. — Generalni glavni stan poroča, da so izginili štirje angleški vojaki in to kljub prepovedi irskega škofo, ki je zagrožil, da bodo vse one osebe, ki bi storile angleškim vojakom kaj zalega, izobčene iz katoliške cerkve. Vse izkazuje za temi vojniki je ostalo brezupno.

New York, N. Y. 21. decembra. — Michael A. Kelly, predsednik Zveze za priznanje irske republike, je poslal večerjavec irskemu škofu v Corku sledečo brzojavko:

"Right, Rev. Daniel Colahan, škof v Corku.

"Počutim se srečnega vsled dejstva, da ste se tudi Vi zavzeli za neodvisnost Ircev. Ako hočete služiti kot vojaški mašnik, tedaj se obrnite na poveljnika Irske republikanske armade. Vaše lordstvo naj bo prepričano, da so Irce zmagovalci. Angleži pa so med poraženci. Predlagam, da priznate irsko republiko, predno vprašate druge za svet. Samo barbarske vlade morejo moriti nedolžne narode.

ZBORNICA SPREJELA PAR-MERSKI TARIF. — SENAT PROTI NJEMU.

Washington, D. C., 23. dec. — Fordney-eva tarfina predloga je bila danes kljub energičnim protestom demokratične manjšine sprejeta v poslanski zbornici in sicer z 196 glasovi proti 86 po delati, ki je trajala osem ur. Predloga bo sedaj izročena senatu, kjer so republikanski voditelji v finančnem komiteju obljubili, da bodo pospešili rešitev predloge, dočim nameravajo pričeti demokratje z obratno politiko ter preprečiti sprejem predloge. Kaj bo storil predsednik Wilson s predloga, je še zelo problematično, čeprav izjavljajo demokratični voditelji, da bo brez dvoma vetal predloga.

Ze dolgo pred glasovanjem je bilo jasno, da obvladujejo zagovorniki predloge položaj in da so prizadevanja demokratov povsem brez pomena. Demokrati so v svojih izjavah najbolj povdarjali to, da bi taka postava še bolj poglajala v višino življenske stroške.

PRAZNOVANJE BOŽIČA PRI PAPEŽU.

Rim, Italija, 23. decembra. — Papež Benedikt je sklenil brati na

HARDING JE SKOVAL NAČRT ZA MIR

Glasi se, da razmišlja novoizvoljeni predsednik o načrtu za uveljavljanje svetovnega mira.

Marion, Ohio, 23. decembra. — Čeprav je treba še priti do številnih važnih sklepov, se je večerjavec tukaj objavilo, da je prišel novoizvoljeni predsednik Harding tekom svojih konferenc s celo vrsto odličnih mož, ki so se vršile tukaj, bližje rešitvi velikega problema njegove administracije. Svetovni mirovni načrt, kojega temelj naj bi obstajal v moralnem uplunu veseli, zadovoljivo vedno jasnejši in trdnjejši obliko.

Načrt je bil večerjavec sestavljen v duhu jemanja in dajanja in novoizvoljeni predsednik je resno razmišljal o vseh predlogih, ki so mu bili stavljeni. Nekatere je zavrnil, a glede vsakega se je na dolgo in široko posvetoval s svojimi zaupniki. Veliko bo treba še sioriti, a Harding je prepričan, da bo napredek, katerega se je že doseglo, deležen uspeha.

Glasi se, da se Hardingov načrt v splošnem tiče izmenjave diplomatskih pogajanj med Anglijo, Francijo, Italijo in Japonsko. Neposredna po nastopu vlade nove administracije, to je dne 4. marca, bo predsednik naposil navedene velesile, naj pričnejo razmišljati o možnosti dogovora med njimi in Združenimi državami da se tem potom izvede skupna moralna stremiljenja za zagotavljanje svetovnega mira. Ni pričakovati, da bi predstavljal predlog na ta ali oni način politično zvezo, čeprav bi Združene države nanovje proklamirale svojo vero v svetovno razsodišče, k kateremu bi morali vsi narodi sveta prostovoljno pristopiti.

Kakšen bo naslednji korak, bo seveda izključno odvisno od pripravljenosti navedenih velesil, da sodelujejo pri tem načrtu ali pa ne. Harding je dal izraza svojem pričakovanju, da bodo pripravljene sodelovati in da bodo podpirale tak korak. Če se bo to zgodilo, se bo najbrž vršila v Washingtonu diplomatska konferenca.

Na taki konferenci bi se seveda razpravljalo o haškem tribunalu, o dobrih straneh versailske pogodbe ter o drugih sličnih predmetih velike važnosti za zavezničke in Ameriko.

ŠTRAJKARJI PROTI KOMPANIJ

Williamson, W. Va., 23. dec. — Štrajkarji so oddali danes ponovno več strelav na Howard Colliers Company poslopje, ki se nahaja v tujakajni bližini. Ranjen ni bil nihče. Na ogenj so odgovorili zvezni vojaki.

PRIMERNA KAZEN.

Coblentz, 23. decembra. — Ker so nekateri tujakajni trgovci ponovno več računali ameriškim vojakom za prodano blago kot pa drugim ljudem, je ameriški poveljnik odločil, da morajo imeti lastniki take trgovine zaprte do 15. januarja.

Blaznikova Pratika

Cena je 15 centov.

Posebno izdajo za Ameriko smo prejeli iz starega kraja. Kdor jo hoče imeti naj pošlje takoj poštne znamke in natančen naslov in poslali mu jo bomo.

Slovenic Publishing Co., 32 Cortlandt St., New York, N. Y.

ZASTRAN POSTAVNEGA PRAZNIKA, BOŽIČNEGA DNE. NE IZIDE JUTRI. 25. DECEMBRA "GLAS NARODA". PRIHODNJA ŠTEVILKA IZIDE DNE 27. DECEMBRA.

UREDNIŠTVO.

DRŽAVNI TAJNIK COLBY V MONTEVIDEO

Ameriški državni tajnik Colby bo odpotoval v Montevideo, kjer ostane štiri dni.

Rio de Janeiro, Brazilija, 23. decembra. — Bainbridge Colby, državni tajnik Združenih držav, bo v petek zvečer, kot je bilo objavljeno tukaj, odpotoval v Montevideo, kjer namerava ostati štiri dni na obisku.

Večerjavec popoldne je obiskal Colby senat, poslansko zborstvo in tudi najvišje sodišče. Pozneje mu je severo-ameriška trgovska zbornica priredila časten sprejem.

V pogovorih je zjavil Colby, da ni prišel v Brazilijo, da razlagate ali one teorije. Namen njegovega potovanja je vrniti obisk, katerega je napravil predsednik Fesoa v Združenih državah. Že več kot stoletje obstajajo prijateljske razmere med obema državama, bodo brez dvoma dovedle do medsebojne pomoči za slične potrebe.

Prihod ameriškega državnega tajnika je vzbudil v občinstvu le majhno navdušenje, katero je pripisovati po mnenju listov osebnemu značaju njegove misije.

ORGANIZACIJA PROTI MODRIM POSTAVAM.

Albany, N. Y., 23. decembra. — Neka organizacija, ki je bila večerjavec tukaj inkorporirana in ki se imenuje Anti-Blue Laws Association, namerava pričeti s kampanjo, ki se bo obračala proti gotovim prismojenim takozvanim reformatorjem, ki hočejo zopet uvesti "modre postavbe".

V predloženih listinah se glasi, da namerava organizacija z oglasitvami v listih, cirkularji in osebno propagando nastopiti proti nim, ki hočejo uvesti po vseh Združenih državah modre postavbe.

BANKEROTEN BANKIR.

London, Anglija, 23. decembra. — Thomas Farrow, kojega banka je morala v ponedeljek zapreti svoja vrata in ki je s tem rušil na tisoče majhnih ljudi, je bil stavljen danes pod obtožbo, da je izdal junija meseca napačno poročilo glede stanja banke. Sodnik, pred katerega je bil priveden, ga je stavil pod varščino 28,000 funtov.

Farrow, ki je bil več dni bolan, je napravil utis popolnoma polomljenega človeka. Tresel se je po celem telesu ter prosil za dovoljenje, da sme sesti. Izjavil je tudi, da trpi na halucinacijah. (Takrat pa ni trpel, ko je kradel ubogim ljudem njih trdo prisluženi denar.)

PREDNO SE ODLOČITE

za svojo družino sorodnika ali prijatelja naročiti vzorni listek, ali poslati denar v domovino, da si ga potnik sam kupi, pišite najprej za tozadevna pojasnila na znanost in zanesljivo trdiko

FRANK SAKKER, 32 Cortlandt St., New York, N. Y.

URADNIKI SO BILI V ZVEZI S PROFITIRJI

Tekom premogarske panike so napravili oni, ki so dobivali po en dolar na leto, velikanske dobičke.

Washington, D. C., 23. dec. — Da je zvezna vlada na temelju kontrakta, katerega je odobril vojni tajnik Baker, kupila milijone in milijone ton premoga za ceno, ki je bila najmanj za pet dolarjev višja kot je bilo potrebno, je predstavljalo eno izmed presenetljivih razkritij, ki so prišla večerjavec na dan pred senatnim rekonstrukcijskim komitejem, s pomočjo D. B. Wetza, predsednika National Coal Operators Ass.

Polkovnik Wentz je izjavil, da je čul, kako so se tekom zadnje premogarske panike vladni uradniki združili s profitirji, da izžamejo prebivalstvo te dežele. Rekel je, nadalje, da sicer ne more na vesti nikakih imen, da pa hoče pomagati komiteju pri razkinkanju teh nezvestih državnih uradnikov. Odsek pa ima že ime nekakega uradnika, ki je zaslužil po en dolar na leto, ki pa je pri eni savi teh premogarskih transakcij napravil \$675,000.

Nadaljnja priča, ki je spravila ra dan zanimive stvari, je bil George Cushing, generalni poslovodja American Wholesale Coal Ass.

Razkritja te priče so baje presenetila celo najbolj poučene senatorje, ki pa niso mogli objaviti stvari, katere je navedel Cushing tekom svojega pričevanja. Predsednik komiteja, senator Calder, je le izjavil, da je premogarski magnati le imenoval ime enega izmed prizadetih uradnikov in tudi opisal transakcijo, pri kateri je bil ta uradnik sovdeležen. S pomočjo one transakcije se je spravila skupina vladni huradnikov v posest 450,000 ton premoga, katerega je konsorcij nato prodal z dobičkom \$600,000.

Ime uradnika, katerega je imenoval Cushing, zaenkrat še ni prišlo v javnost, a vendar se je izvedelo, da gre pri tem za enega izmed magnatov, ki so tekom vojne stopili v službo strica Sama proti plači enega dolarja na leto. Pri tem čednem poslu sta baje sodelovala neki kapitan zvezne armade ter neki uradnik, glede kojega identitizetosti se ni dosedaj še ničesar izvedelo.

ULOMI SO BILI KRONANI Z UMOROM.

Chicago, Ill., 23. decembra. — Cela serija napadov na prodajalne zlatarjeve, grocerjeve ter trgovine s kozuhovino v Chicago večerjavec je dosegla svoj višek v umoru Pavla Lowberga na Milwaukee Ave. Lowberg je ravno izkal možn različne dragocenosti, ko sta vstopila dva možka, ki sta mu z revolverji v roki rekla, naj jima izroči stvari, če hoče živeti že naprej. Lowberg je s svoje strani potegnil revolver ter ustrelil na roparja, a zgrudil se je na tla, ustreljen skozi glavo. Roparjema se je posrečilo pobegniti.

PAPEŽ IN GORNJA ŠLEZIJA.

Rim, Italija, 23. decembra. — Duhovništvo rimskokatoliške cerkve v Gornji Šleziji mora ohraniti povsem nepristransko stališče, ko se bo vršilo ljudsko glasovanje glede vprašanja, kateri državi naj pripade ta okraj, Nemčiji ali Poljski. Tako je sporočil večerjavec princu Adamu Sapiehi, škofu v Krakovu, ob priliki sprejema. Papež je rekel v teku svojega pogovora glede položaja, da morajo dati duhovniki svojim vernikom dober vzgled.

SLAB DELAVSKI POLOŽAJ V DEŽELI

DELAVSKE ZMEDE POSTAJAJO VEDNO VEČJE. — DELAVCI SO VSEPOVSOD V SKRBEH RADI OBSTOJEČEGA POLOŽAJA. PROTEST PROTI SKRČENJU PLAČE. — ODPRAVA BONUSA.

Fall River, Mass., 23. decembra. — Po konferenci, ki se je vršila med Fall River Cotton Manufacturers Association ter Textil Council, je bilo danes objavljeno skrčenje plače za 22 odstotkov in pol. To skrčenje se bo tikalo 35,000 tujakajnih predilnih delavcev ter bo postalo pravomočno dne 3. januarja naslednjega leta.

Martinsburg, W. Va., 23. decembra. — Interwoven Mills tukaj so objavile skrčenje plače za 20 odstotkov, ki se bo tikalo 1000 delavcev. Tvorica, ki je bila v zadnjem času zaprta, bo zopet odprta dne 3. januarja.

Holyoke, Mass., 3. decembra. — Farr Alpaca Company, največja tekstilna tovarnica v tem mestu, v kateri je zaposlenih 2500 ljudi, bo uvedla pričrni z dne 4. januarja skrčenje plače za 22 odstotkov in pol. Razventega se ne bo več izplačevalo deleža pri dobičku v znesku sedmih procentov, katerega so bili dosedaj deležni uslužbenici trdke.

Boston, Mass., 23. decembra. — Tukajšnja zveza Amalgamated Clothing Workers je protestirala v posebni izjavi proti skrčenju plače za 22 odstotkov in pol, katerega je pred kratkim uveljavila zveza izdelovalcev ter se označuje ta korak kot poskus, da se zopet potisne nazval življenski standard ameriškega delavstva.

Pittsfield, Mass., 23. decembra. — V enajstih napravah Berkshire okraja, v katerih je ponavadi zaposlenih do tri tisoč delavcev, bo kmalu uveljavljeno skrčenje plače v znesku 22 odstotkov in pol.

Workers so zmanjšale plače za 15 odstotkov. Odpravljen je tudi bonus petih odstkov in zopet uvedena navadna pristojbina za prekurno delo.

GOVERNER MILLER ZA VARČNOST.

Syracuse, N. Y., 23. decembra. — Novoizvoljeni governor, Nathan Miller je imel posvetovanja s predsednikom republikanskega državnega narodnega komiteja ter številnimi drugimi, ki bodo igrali važno vlogo v administraciji države New York tekom bodočega termina.

Obljubil je največjo varčnost v državni administraciji ter rekel, da se stroški administracije vsaj ne bo zvišalo, če jih že ne bo mogoče na noben način znižati. (To so seveda stare obljube vsake administracije, ki pride na krmilo, a ponavadi ostane vse pri starem, če ne pride še slabše in to velja tako glede demokratičnih kot republikanskih administracij. Glavna stvar je, da vlečejo kapitalisti svoje velikanske dobičke in blagor države in njenega prebivalstva je stranska stvar.)

VEČ KAPITALA ZA HAAG.

Hamburg, Nemčija, 23. dec. — Obratno vodstvo Hamburg-Amerika črte je objavilo, da se bo dne 11. januarja zvišal akcijski kapital za 10,000,000 mark in sicer z izdajo šestodstotnih prioritarnih akcij. Celi kapital bo znašal potem 285,000,000 mark. Izvrševalni odsek bo pomnožen od petih na petnajst članov. Z novim kapitalom se hoče izboljšati parobrodno službo v Južno Ameriko.

Promislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnjo listke.

Sedaj živimo v časih negotovosti in siorabe, vnak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in sakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane preke starim izkušenim in premočnim trdkam; kako bo pa malina nezkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje zaupane obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljave se sadnji čas po novi svari in na nov način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali na pošiljave jugoslovanskih Kron po naših denarjih.

300 kron \$2.40
400 kron \$3.20
500 kron \$4.00

1,000 kron \$7.75
5,000 kron \$38.50
10,000 kron \$76.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsake pošiljave.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Trdiko FRANK SAKKER, 32 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

HOLOVANTIAN RAILWAY
Owned and Published by
HOLOVANTIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK BAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" objavlja vsak dan izvenredno in praznično.
Za celo leto valja štati na Ameriko \$7.50
in Kanada \$8.00
Za pol leta \$4.00
Za četrt leta \$2.00
Za inenavneto na celo leto \$7.50
Za pol leta \$4.00
Za četrt leta \$2.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Number 5707
day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$7.50

Advertisement in agreement
Desired brief notices in connection with the paper and its circulation may be obtained by sending a money order. For advertising rates and conditions of publication, apply to the publisher.

GLAS NARODA
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878

General Nivelle pričakuje nove vojne.

General Nivelle, ki je videl toliko bojev in prav posebno one teške boje pri Verdunu leta 1916, ne veruje, da je enkrat za vselej končane vojne. Dejanski je nasprotno prepričan da je naslednja vojna tik pred vratmi ter je mnenja, da bo Amerika eden izmed glavnih, treh ali štirih antagonistov, borečih se proti nemcu. To je prišlo na dan, ko se ga je vprašalo glede Lige narodov.

— Ali se zavzemate za Ligo narodov?
General je odgovoril s skrajno pomembnim skomigom z rameni ter obenem dvignil obrvi. Hitro pa se je popravi.

— Za bodočnost, — je rekel, — ne za sedaj. Svet se ni pripravil za Ligo. Najboljša liga za danes je trdna zveza med narodmi, katere veže tradicionalno prijateljstvo v zvezi z medsebojnimi interesom, da ohranijo mir. Washington je imel prav, ko je rekel, da je najboljše jamstvo za mir biti pripravljen za vojno. In še nekaj, vidite.

— Svet ni še zadosti napredoval, — je dejal, — kajti še vedno je preveč nasprotujočih si interesov. Liga narodov danes bi se kmalu izpremenila v dve stvari: ligi sami in prišlo bi do starega ravnotežja sile, v katerem bi se manjši narodi prodajali najboljšemu potniku ter izpremenjali svoje zveze kot bi zahteval to interes trenutka.

— Vprašali ste me glede Rusije in boljševizma. Boljševizem ni pretirana sama po sebi. Sem od sebe bo izgorel. Nevarnost pa je, da se bo s pomočjo boljševizma polastila Nemčija kontrole nad Rusijo, kar skuša že sedaj storiti in s kontroliranjem velikanskih mas Rusije bo zopet skušala pregraziti cel svet. Lahko vidimo zvezo med Nemčijo, Rusijo, Japonsko in mogoče tudi Kitajsko. Nemčija in Japonska bosta gotovo prišli skupaj. Take zveze ni mogoče preprečiti.

— Kaj pa z odnosom med Francijo in Anglijo general?
— Zveza je trdna. Najti je interesne konflikte a zveza je trdna. Anglija se nahaja v stnju nemira. Najti je delavske zadrege in sko ro boljševizma. Najti je tudi irski trubel. Obstajajo interesni konflikti med Francijo in Anglijo, a obe deželi sta ogroženi. Francija je lahko napadena na suhem, a Anglija je prav tako v nevarnosti, da se jo napade iz zraka, kot Francija. Zveza bo ostala trdna, dokler bo nevarnost enaka in to je sedaj.

— Kakšen pa je položaj v Franciji?
— Francija je zdrava in močna. Stvari ne tečejo gladko, a temelj je soliden. Mi ne prosimo za finančno pomoč drugih dežel, Amerike ali Anglije. Predno sem zapustil Pariz, sem govoril s predsednikom in ministrskim predsednikom in pokazala sta mi, da plačuje Francija svoje lastne izdatke in da jih bo tudi v bodočnosti mogla.

— Pred vojno je znašal naš proračun na leto pet tisoč milijonov frankov. Sedaj pa ne znaša več kot dvaindvajset tisoč milijonov frankov. Naše obdavčenje je znašalo prej 120 franke na glavo, a sedaj znaša nad 400 franke. Ljudje nosijo z veseljem ta breme. Mi smo že odplačali velik del vojnega dolga. Porabili smo petindvajset tisoč milijonov frankov za rekonstrukcijo upoštevanega ozemlja ter izplačali pet tisoč milijonov frankov ranjenim, udovam in sirotam. Sedaj plačujemo Nemčiji na mesec dvisto milijonov frankov za premost. Nemčija pravi, da mora imeti ta denar za prehrano premogarjev, a v resnici ga uporablja za propagando.

— Dokažem vam lahko, da se uporablja denar, katerega plačuje Francija za premost, a propagando. Sadove te propagande sem videl tudi tukaj po Srednjem zapadu. Skuša se namreč odinčiti Francijo Ameriki ter dovesti do razkola med zavezniki. To čuša Nemčija doseči, da ji ne bo treba izpolniti pogojev versailleske pogodbe.

— Le predstavljajte si položaj. Privikrat v zgodovini plačuje znagoviti narod premaganemu denar. Francija plačuje po dvesto milijonov frankov na mesec, a Nemčija še ni plačala Franciji nobene penja odškodnine. Nemčija skuša napraviti spor med zavezniki, da ji ne bo treba ničesar plačati. To je zadrega, v kateri se nahaja Francija. Ona noče denarja ali darov. Ona hoče, da ostane zveza solidna in trdna, tako da bo Nemčija prisiljena plačati. Francija ima deset departamentov, ki so bili upoštevanji v vojni. Nemčija ni izgubila ničesar, niti enega dinarja, a vendar plačuje Francija Nemčiji denar. Če bi se mogli uživati v čustvovanju naroda, kojega ozemlje je bilo upoštevano tekom agresivne vojne, bi čutili z navi, da mora biti Nemčija ona, ki plača, ne pa Francija. Amerika je ostala redotaknjena od invazije. Njene rane se hitreje celijo kot naše. Specin izginja, dočim pri nas ostane kajti znaki so še vedno vidni na naš deželi.

— Francija potrebuje podpore Amerike, da bo Nemčija v resnici izpolnila pogoje mirovne pogodbe.

— Kakšen pa je duh francoskega naroda?

— Sijajen, naravnost sijajen. Ljudje plačujejo neizmerno povnanje davka z največjim veseljem. — Sedaj plačujemo, in čimprej bo konec, temboljše, — pravijo ljudje. Vi veste, kakšen je francoski delavec. Varčen je in stalen. Dela in šteti. V Angliji je kaos in v Italiji skoro boljševizem. Nobene take stvari pa ni opaziti v Franciji. Vsakdo dela trdo in brez pritožb ter se z zaupanjem ozira v bodočnost.

— Človek pozabi na svoj dolg, če se je izpovedal drugemu, a ta drugi ponavadi ne pozabi.

Kakorhitro bo nastopil novoizvoljeni predsednik Harding svojo službo, se bo moralo lotiti stopetindvajsettisoč vladnih klerkov dela, če bodo hoteli živeti.

Čimbolj se kdo suče v vrtnu veselja, temtežje mu je iti na ravno.

Moški so kot ribe. Nikdar bi ne prišli v trubel, če bi imeli za prta usta.

Dopisi

Sheboygan, Wis.

Staro leto že slovo jemlje in pripravljajo pot novemu letu. Marsikaj se je izpremenilo v tem prestopnem letu. Dobra reč in slabega smo marsikaj užili v tej nasebini in ravno tako se je godilo po drugih nasebinah.

Nimam namena opisovati križev in nadlog, katere slo imeli v naši nasebini, pač pa hočem sporočiti nekoliko o društvenih razmerah, kako obstoji naše društvo "Amerikanska Slovenka" Stev. 10 J. P. Z. Sloga. Naše društvo šteje precejšnje število članice, katere se vse marljivo trudijo za društveni napredek. Na letni seji omenjenega društva so bile izvoljene sledeče članice v društveni odbor: predsednica Jospina Kuslan, podpredsednica Antonija Rosenstein, tajnica Rezi Podbregar, blagajničarka Frančiška Milavec, zapisničarka Apolonija Govek, nadzornice: Julija Zorman, Ivanica Horžel in Pavla Kline; rediteljica Cecilija Sik. Starim odbojnicam se zahvalim za tako lepo in složno delovanje, novoizvoljenemu odboru pa želim v bodočem letu mnogo napredka in uspeha.

Sedaj pa še sporočim tudi nekaj novega. Naše žensko društvo "Amerikanska Slovenka" so imeli prav lepo in zanimivo igrati "Pri kapelici" in to na Novega leta dan zvečer ob pol osmih v cerkveni dvorani. Ker je igra zelo zanimiva, vas vkladno vabimo, da se je vdeležite v obilnem številu. Uloge so razdeljene v prave roke, tako da bo igra dobro igrana. Nikomur ne bo žal, kdor se bo igrati vdeležil. Igra ima nekaj zelo skrivnostnega v sebi, je žalostna, pa tudi žaljuba. Ker pa mi ni mogoče vsega popisati, zato se še enkrat vkladno vabim, pridite na Novega leta zvečer v cerkveno dvorano in tam boste videli, kar se redkokdaj vidi v naši nasebini. Vstopnice za osebo 35c, za otroke 10c. Nastopilo bo tudi pevsko društvo "Danica".

K sklepu pa voščim vsem članicam društva "Amerikanska Slovenka" srečno novo leto.

Tajnica.

Conemaugh, Pa.

Mladenič, star 29 let, doma iz Drane pri St. Jerneju na Dolenjskem, ki je prišel v Združene države ameriške pred sedemdesetimi dnevi in sicer v Conemaugh, ima za seboj zgodovino in doživljanje zadnje svetovne vojne, da bi se dale cele knjige napisati.

Služil je v avstrijski armadi kot planinski strelce dolgih 7 let. Vdeležil se je nešteto krvavih bitk na različnih frontah. Boril se je in staval svoje mlado življenje na kocko stoterokrat kakor vsi njegovi tovariši.

Z ene fronte je bil poslan na drugo se v huji in strašnejši ogenj, usoda pa je hotela, da je bil na ruski fronti zadet od drobeč ruskega šrapnela. Obnemogel je reče, krvavel od rane, padel na tla nezavesten in ni več vedel, kaj se godi okrog njega in kaj je z njegovimi tovariši. Ležal je v blatu nezavesten, toda ni mu bila še smrt namenjena. Rusi so premagali Avstrijce, vjeli oddelke avstrijskih vojakov, poleg tega pa našli tudi ranjenega mladeniča, katerega so odpeljali v bolnišnico.

Bil je kot vjetnik v Rusiji štiri dolga leta. Tam se mu je dokaj slabo godilo. Glad, revščina in bolezen, vse to je gospodarilo v strašnem vjetništvu. Vedno je gledal na priliko, kako bi utekel, toda nikdar se mu ni posrečilo. Živeti je moral med Rusi, kateri ga niso nič kaj lepo gledali, toda pomnilo ni bilo najti. Ob istem času je še mogočni car gosporadi Rusiji, toda ko je napočil konec njegovega vladanja in prišel na površje boljševizem, se je mladenič oprostil ruske sužnosti in imel priliko videti po dolgih sedmih letih svojo drago domovino.

Uvidevši, da mu rodna domovina ne more dati kruha in nikake koristne bodočnosti, je pisal svojim bratom v Conemaugh, Pa., naj mu pomagajo do boljše bodočnosti in boljše zasluzke. In njegovi bratje so prošnji takoj ugodili ter mu poslali dovolj denarja za potovanje v Ameriko. Dospevši k svojim trem bratom, si lahko vsakdo predstavlja, da je bilo svidenje iskreno bratovsko veselo v novi domovini Ameriki.

Takoj so bratje preskrbeli, da se vpiše v društvo Delavev SSPZ v Conemaugh, poleg tega tudi v pevsko društvo Bled.

Mladenič je dobil delo v premogorovu in se je kaj pridno poprijel dela. Kajti razume se, da je računal revež na krone in vsak dolar, ki ga je trdo zaslužil, je po njegovem štel obilo kron. Kako vesel se je vrnil zvečer z dela, ko je zaslužil denarje, kot bi jih v stari domovini en teden ne mogel. Bilo je videti v mladeniču obilo napredka vsepovsodi, dasiravno je bil konaj sedemdeset dni tukaj.

In ta vrli mladenič Ignacij Gorene je prišel v Ameriko po smrt. Danes leži v hladnem grobu in spi spanje večnosti. Po končanem delu mu je gospodinja kot vsakega mu napravila tople vode, da se umije. Ko je bil z umitjem gotov, zlije iz skafa vodo in hoče nesti skaf v pivnico. Na mokrih stopnicah mu noga spodleti ter pade po stopnicah v pivnico tako nevarno, da si je prebil črepinjo. Takošnja zdravniška pomoč ga je odposlala nemudoma v bolnišnico, pa ni bilo nikake pomoči. V teku trinajstih ur je v nezvesti zatiskal svoje mlade oči.

Bratje so mu preskrbeli krasen in veličasten pogreb. Nebroj venecov iz svežih cvetlic je krasilo njegov veličasten mrtvaški oder. Pogreb je bil veličasten. Slovenska godba mu je zaigrala zadnjo mrtvaško koračnico. Bled pa mu je zapel "Se vidimo nad zvezdami".

Kakor že povedano, zapuška tukaj tri brate. Franca, Lojzeta in Jerneja Gorene, v stari domovini pa obeta, mater in sestro.

Vsem najželohejšje sozlatje.

Ivan Pajk.

Clevelandske novice.

Mr. Frank Lausche, sin Mrs. Frances Lausche, je z odličnim uspehom preстал težavno odvetniško skušnjo v Columbusu in je dne 22. dec. na apelatni sodnji v Clevelandu položil slovesno prisego svojega stana. Mr. Frank Lausche je naredil skušnjo kot prvi v Clevelandu, namreč z najboljšim uspehom izmed vseh kandidatov, in da je bil izmed vseh kandidatov cele države Ohio na drugem mestu. Frank ima izvanredno bistro glavo in talent in v primeroma kratkem času je dovršil študije na univerzi, katerega je deloma še pretrgala vojna. Ska doba. Ko se je nahajal pri prvobitnih, je tudi delal skušnjo za častnika, katero je naredil kot prvi med vsemi kandidati. Frank J. Lausche je danes polnomočen odvetnik (lawyer). On pozna Slovence vselej, nikdar ga ni sram izpregovoriti slovenske besede in je že tekom študij pomagal stoterim rojakom z nasveti, pa tudi dejansko. Nasebina je ponosna na Franka in seveda tudi njegova spoštovana družina, najbolj pa je vesela mati, ki ima sedaj sina odvetnika, po tolikih letih prizadevanja in trdega učenja. Frank ni tak kot mnogo slovenskih mladencev, ki odrastejo, pa se sramujejo svojega rodu ali jezika. On govori in piše čisto slovensko, dasi rojen v Ameriki, toda zanimal se je vselej neprestano za svoj narod, za kar mu vsa čast. Želimu mu obilo uspeha.

Slovenka kot porotnica. Menda je prva Slovenka, ki je dobila povzeto za porotno službo. Mrs. Annie Jakšić, soproga tajnika The North American Banking & Saving Co. Gorje lopovom!

Mr. Anton Kolar, uslužben pri dnevniku "The Cleveland Plain Dealer", je dobil čvrstega naslednika v obliki krepkega sina, katerega je štorikla pustila na njegovem domur v West Parku. Mati in dete sta zdrava.

Truplo slovenskega vojaka v ameriški armadi James Žnidaršič, ki je bil ubit na francoskem bojišču leta 1918, je dospelo v New York, odkoder se prepelje v Cleveland, kjer bo pokopano z vojaškimi častmi.

Prepeljano je bilo truplo Fr. Želeta in M. Kolarja iz začasnega groba v družinske prostore na Calvary pokopališču.

Poroča se, da je na vojni iz Trsta proti New Yorku umrlo za grizo na parniku 10 Slovencev in da so bile med njimi 3 Slovenke.

Peter Zgaga

V Francijo se je podal pred kratkim bogat Amerikane. Ta Amerikane ima denarja kot toča a obenem je strašno raztresen. Dokaj njegove raztresenosti je ta, da je pozabil v vlakcu tisoč dolarjev.

Tudi jaz sem raztresen, toda kaj takega bi se meni ne moglo primeriti v tem božičnem času.

— Tako — je rekel kinematografski ravnatelj igralcu: — Sedaj vzemite otroka, splezajte po strelovodu na streho, skočite od tam na sosednjo hišo, od tam na drevo, z drevesa pa planite v reko in splavajte do čolna.

— Kaj pa, če bom padel?
— No, v tem slučaju boste morali še enkrat od kraja začeti.

Vremenski prerok prerokuje bel točič, kar naj pomeni, da bo Velikonoč zelena.

V Evropi je bilo drugače. Inčel so rdečo Velikonoč in imajo se taja črne božične praznike.

Ljubezen.

In prišel je angelj Gospodov in je rekel: — Rojen bo otrok, ki bo osrečil svet.

In otrok bo odrasel, kajti otrok je vtelesena Ljubezen.

In v onem času je vladal narodni kralj, kraj je bil pa posestljena sebičnost, ki ni trpel poleg sebe nobenega drugega gospoda. In kralju je bilo prorokovano, da bo konec njegove slave. Kajti prišlo bo nekaj močnejšega in močnejšega. Prišla bo Ljubezen.

In prišli so trije modrijani, ki se razumeli besedo obljube in so rekli kralju:

— Zvezdo smo videli in gremo, da ga molimo.

Kajti modri so videli zvezdo Ljubezni, zvezdo odršenika. Samo modri.

Bedaki so se pa tresli, in kralj hodačev se je prestrašil. — Ie pojditte — je rekel modrim — ter poizvedujte po otroku. In ko ga najдете, mi pridite povedat, da ga bom šel tudi jaz moliti.

In to je rekel, ker se je sebičnost zblala za svojo moč, kar je vtrepetala pred Ljubeznijo.

In zvezda je privedla modre pred Italijo, v kateri je ležal otrok. Modri so padli na kolena ter ga molili.

Kajti otrok je bil Ljubezen, pred katero so popadali modri v prah, in pred katero so bedaki v psalcah trepetali.

Zapovedano jim je pa bilo naj se ne vrnejo k kralju. Šli so drugo pot, srečni in zadovoljni, kajti sledili so zvezdi Ljubezni in so videli odršenika sveta.

In prišel je angelj Gospodov ter rekel Jožefu: — Vzemti otroka in njegovo mater ter nobegni pred krvočelnim kraljem v egiptovski deželo.

Ljubezen se je morala skriti pred sebičnostjo.

In ko je kralj videl, da so ga modri prevrtili, je zapovedoval pokolj vseh otrok. Vsi nedolžni se morali umreti, samo Ljubezen je ostala pri življenju, da odrasli svet.

Da odrasli svet.
Kajti zapisano je: Ne bojte se, kajti veliko veselje vam je razodeto. Odršenik vam bo rojen. Odršenik — Ljubezen.

Morda bo v Rusiji to Veliko Rojstvo, kajti v Versaileu je bil rojen Anti-Krist....

namenjen v Cleveland. Koliko je resnice na tem, se ne more dogati.

Tekom meseca novembra so kotličkarji in drugi kšitelji prohibicije plačali 65 tisoč dolarjev v kaznih v mestno blagajno.

Brzoparnik
"Calabria"
Cunard proge odpluje
23. decembra v Trst.
Cena za III. razred do Trsta \$120.—
s vajno takno vrati.
Vsa tozadevna pojavnila daje
Ferdin Frank Baker
82 Cortlandt St., New York.

Jugoslovanska

Ustanovljena l. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki:
Predsednik: MICHAEL KOVACH, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 108, Fair Avenue, Lehigh, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Box 108, Lehigh, O.
Skladnik: GEO. L. BROZICH, Box 108, Lehigh, O.
Skladnik neplačanih cartala: LOUIS COSTELLO, Solida, Oca.

Vrhovni Skladnik:
Dr. JOE V. GRABER, 348 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Podpredsednik:
JOHN GOURA, Box 108, Lehigh, O.
ANTHONY MOTZ, 6641 Avenue M, So. Chicago, Ill.
IVAN VARGA, 6126 Watson Ave., Pittsburgh, Pa.

Podpredsednik:
JOHN PLAUTZ Jr., 422-7th Ave., So. East, Minn.
JOHN MOYER, 324-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT. POGORNIK, 1 W. Madison St., Chicago, Ill.

Podpredsednik:
RUDOLF FREIDAN, 3028 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, 424 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREBČAK, 407 - 3rd Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno glasilo "GLAS NARODA" Vse stvari tiskajo se uradnih med kakor tudi domače poljitar maj se poljitar na glavne tajnika. Vse pritožbe naj se poljitar na predstojnika povojnega odbora. Prošnji za sprejem novih članov in sploh vsa stvar oblika sprejela se naj poljitar na vrhovnega skladnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se pripravlja vsem Jugoslovancem na letni pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" listu. V letu 1920 ima okrog \$300.000. (tristotisoč dolarjev). Bojniški podpor, ob študiju, in pomatrin je isplačala še nad poldrug milijon dolarjev. Jednota ima okrog 8 tisoč rodnih članov (se) in okrog 3 tisoč otrok v mladinskih oddelkih. Društva Jednota se nahajajo po raznih slovenskih nasebinah. Nam, kjer jih še ni, pripravlamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se oglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali študenti.

Poljaki snubijo Slovence.
"Kurjer Lwowski" na prav nedostojen način hujska Slovence proti Čehom in agitira za samostojno Slovačijo, ki naj bi stopila — v federativno zvezo s Poljsko. Čehoslovaci, pravi, je Čeh, ki je polji Slovača. V Poljski je došli soli in petroleja, visoka kultura, vera spoštovana itd. — Ali je to slovanska vzajemnost?

Nove D'Annunziade?
Z demarkacijske črte poročajo, da so častniki in italijansko vojaško zaprisežili, da ne bodo pod nobenim pogojem zapustili okupiranega ozemlja. Isto poročajo tudi s Korčule. Na Visu so Italijani izkrcali mnogo strojnih pušk in ladežje žice.

Resnično vesel Božič.
Dragoceni darovi niso potrebni, da se napravi z njimi božični čas za resnični čas veselja. Val gospodarske negotovosti bo to leto prisilil marsikatero družino k varčevanju, toda, če ste pri dobrem zdravju, vam bo vaša zadovoljnost in dobra volja napravila ožični čas polen veselja. Trinerjevo Grenko Vino naj bo za praznike pri vas doma, kajti to je najboljša garancija in preprečevalno sredstvo. — Izčisti črva, odpravi pline iz želodeca, pomaga prebavi ter poostri tek. Toda v norec dobiti originalno Trinerjevo Grenko Vino, staro zaupno zdravilo, prvo v Ameriki, prineseno na trg pred tridesetimi leti večkrat ponarejeno, toda nikdar doseženo. Vedno glejte, da dobi te in vzamete edino pristno Trinerjevo Grenko Vino. — Joseph Triner Company, Chicago, Ill. (Newyorški zastopnik: 310 E. 71. St.)

POZDRAVI IZ NEW YORKA.
Predno se podava na ocean, še enkrat pozdravljam brata in sestro in njenega soproga in družino Matija Kerne in vse ostale znanke, može, in fante in bratrance Maksa in njegovo soprogo v Newberry, Mich., in bratrance Johna Knausa in svojo družino in Jožeta Knausa in soprogo v Limestone, Mich., Kličeva: Z Bogom in na svidenje v Jugoslaviji! — Jožef in Anton Knaus iz Hriba pri Loškem potoku.

Preko se podam preko oceana s parnikom "President Wilson", še pozdravljam brata in bratrance in njegovo soprogo in tam ostale rojake in rojakinje in bratrance v Newberry, Mich., in bratrance Johna in njegovo družino v Forest Lake, Mich., in kličem vsem skupaj: Z Bogom! — Fr. Bartolj, Hrib, Loški potok.

Pred se podam čez široko morje, še enkrat pozdravljam vse prijatelje širom Amerike, posebno pa družine: Marel, Boštje in Laurič v Collinwood. — John Rapotar, Gornji Brak pri Kranju.

Predno odputujem s parnikom "President Wilson" v staro domovino, še enkrat iskreno pozdravim svojega brata Johna Knausa v Masten, Pa., ter Marijo Mikolič. Pozdravljam tudi vse svoje prijatelje in znanke. — Fr. Knaus iz Breze.

ZENITNA PONUDBA.
Vdovec, star 41 let, se želi seznaniti s Slovenko od 35 do 40 let staro v srho ženitve. Zahteva se, da je skrbna gospodinja in dobra mati in ki si želi svoj dom. Ne oziram se, če ima par otrok. Jaz imam tri otroke, dva fanta in eno punco. Tajnost jamčena. Pišite na: Gen. El. 256 East Prospect Ave., Washington, Pa. (23-27-12)

Kje je JOSIPINA ČOP? Pred 9. leti je odpotovala v Ameriko in se nastanila nekje v New Yorku. Njen oče in jaz stric bi radi kaj izvedela o njej. Prosim, da se oglasi, ali pa če kdo kaj ve o njej, da nama poroča. — Ivan in Ante Čop, Plešce, kolidvor Delnice, Hrvatska, Jugoslavija.

Rad bi izvedel za mojega brata ANTONA TOMAŽIČA, doma iz vasi Huje na Primorskem, in obenem tudi za mojega prijatelja FRANKA STRLE, doma iz Koritnice na Notranjskem. Nahajata se nekje v državi Maryland. Jaz nameravam v kratkem času odpotovati v staro domovino, zato jeju prosim, da se mi oglašita na naslov: Valentine Tomažič, Box 547, Sheffield, Pa. (23-24-12)

Novi ceniki!
za moške in ženske ure, verižice, priveske, prstane in vso drugo zlatarino so gotovi.

Pišite dopisnico, in mi vam pošljemo novi cenik brezplačno, da si lahko nabavite, kar želite za božične praznike.

Cene nižje kot drugje.

Ivan Pajk
24 Main St. Conemaugh, Pa.

Pred se podam čez široko morje, še enkrat pozdravljam vse prijatelje širom Amerike, posebno pa

Zganje je lahko dobiti v vsaki državi.

Poroča Donald MacGregor.

Nekateri reporterji so izpraševali romunskega kronprinca, ko je prišel pred kratkim v New York potem, ko je mesec dni potoval po Združenih državah:

— Kaj mislite o prohibiciji v Ameriki? — ga je vprašal nekdo.

— Kdaj, — je vprašal kronprinca, — pa bo uveljavljena?

Objava tega dogodka je povzročila dosti veselosti. Med nekaterimi je celo povzročila furor. Oni, ki so se razburjali raditega, na so ostali očividno pod utisom, da so bile Združene države sedaj približno eno leto suhe in da so pili opojne pijače le oni, kojih previdnost in debela denarnica jim je omogočila nabavo velikih zalog pijače, še predno je bila uveljavljena prohibicija.

Za one, ki poznajo resnični položaj, pa ni vprašanje princa prav nič absurdno. Kraljevi obiskovalci, ki je prišel precej daleč po državah naokrog, je gotovo našel dosti pijače. Vsaj jaz sem jo dosti dobil na potovanju, ki je bilo daljše kot pa ova romunskega kronprinca in ki me je povedlo skozi 37 držav ter okraj Columbia. Osegalo je 30.000 milj in osemdeset noči sem preživel v spalnem vozu.

Takoj v pričetku je dobro pojasniti, da nimajo ta izvajanja namena spravljati v slabo luč oblasti, katerim je poverjena naloga namenskega izvajanja prohibicije. To tudi ni poskus diskreditirati osemnajstih amendentov in Volsteadovo postavo. To je le obrazložitev položaja kot dejanski obstaja in katerega je lahko dobiti brez vsakih večjih naporov.

Informacije predlagam potem ko sem obiskal vsako državo zapadno od Mississippija, izjemo Arkansasa in Louisiane ter vsako državo severno od Mason-Dixie črte, izjemo Vermonta in Maine, ter tudi več južnih držav. To ozemlje predstavlja sedem osmin površine Združenih držav. Ker je resnično glede tega ozemlja, mora biti resnično tudi glede preostalega.

Glavni utis, ki je bil jasno zapisan v duhu na koncu potovanja, je bil naslednji:

Da je mogoče dobiti zganje in druge opojne pijače v skoro vsaki mestu dežele in sicer brez posebnih težav, a seveda pod pogojem, da dobite primerne bootleggerje, da niste carinski uradniki in da ste pripravljeni plačati zahtevano vsoto.

Da se v številnih delih dežele prodaja zganje ter močno pivo javno preko bare.

Da je veliko zganja na razpolago, ki stopa na mesto onega v bondu, katerega je težje dobiti.

Da ni šala glede doma varjenega piva ter doma skuhanega zganja, končno nikakoli šala, kajti domače kuhanje opojnih pijač je zelo obsežno in več kot en smrtni slučaj je bil posledica tega.

Najbolj mokri deli dežele so oni, ki leže ob atlantiški obali: kjer se prodaja znanim ljudem pijačo preko bare in kjer je najti razne vrste zganja, tako da si pivec lahko izbere pijačo. Najbolj mokri deli sta mogoče New York in New Jersey, kjer je videti zalogo naravnost neizčrpeljivo.

Pacifična obala pride takoj na vrsto za atlantiško, kajti pijačo je mogoče dobiti v vseh mestih, kot na primer Portland, San Francisco, Los Angeles in drugod. To je posebno resnično glede Californije, ki je bila zadnja država na zapadu, ki je postala suha pred uveljavljenjem prohibicije.

Najti je kosa ozemlja ob canadski in mehiški meji, ki sta široka približno dvesto milj in kjer je mogoče dobiti zganje v poljubnih množinah. To pijačo spravljajo v deželo tihotapci, ki imajo svoja skrivna skladišča, o kateri hse bo nekoč še dosti čitalo.

Velika mesta, kot New York, San Francisco, Chicago, Los Angeles in Buffalo nudijo le majhne težkoče za tujca, če pride tjakaj z veliko žrejo ter obilnim denarjem. Bolj težko je dobiti pijačo v takih krajih, kjer je bilo prej največ pijače, na primer v Louisville, Ky., St. Louis, Mo., in Kansas City, kjer se je prej izdelovalo največ opojnih pijač. V Salt Lake City je gotovo najti pijačo, a cena je neizmerno višja kot drugod.

Minot, N. D., ki je majhno mesto, je lahko ponosno na to, da je najbolj mokri kraj v Združenih državah. Oddaljeno je šestdeset milj v ravni ravnini črti od kanadske meje in velike množine držina in whiskey-a se spravljajo preko te črte.

— Toliko bootleggerjev je v Minot, — sem izvedel, da morajo nositi znake, da ne ponudijo drug drugemu zganja naprodaj.

Bukariji v starih časih so imeli le malo bolj razburljivih časov kot jih imajo sedanjí tihotapci z zganjem. Stenke, ki vsebujejo ponavadi škotski whiskey, spravljajo v avtomobilih preko črte. — Potujejo težko oboroženi z Winchester puškami ter so imeli že več kot en spopad s carinskimi agenti. Pred kratkim je bil eden teh ustreljen. Številni so bili že prisiljeni zapustiti svoje avtomobile ter bežati. To si lahko privoščijo. Pravijo sami, seveda ne preveč pogosto: Stiri uspešna potovanja in pokrita je škoda, povzročena vsled izgube avtomobila, ki je padel v roke carinskih agentov.

Večina teh stenke nosi canadsko carinske znamke. Bootleggerji prodajajo po steklenicah, če morejo, kajti to jim nege večje dobičke, a nekateri se raje iznebe utihotapljenega blaga kar po zabojih, kar gre to hitreje od rok.

Cene so visoke, kar je pripisovati nevarnosti in dejstvu, da so cene skoro vsake stvari visoke za bogate farmerje, ki imajo velikanjska pšenična polja v Severni Dakoti. Zaboj škotskega whiskeya prinese približno sto dolarjev, a steklenice pa se lahko dobi od desetih do petnajstih dolarjev.

Diskretno povpraševanje in primerna identifikacija bo v Minot prinesla celo vrsto informacij, kje in kako dobiti zganje. Nekateri bootleggerji imajo privatne sobe, v katere se pride po skrivnih stopnicah ter temnih vežah. Najti je tudi lekarno, kjer se obiskovalca povabi, naj stopi v zadnjo sobo ter si ogleda label in carinsko beleto. Človek se tudi lahko dogovori in ob določenih uri bo prinesel nakdo steklenico ali več v vašo sobo v hotelu.

Naslednji kraj, ki pride za Minotom s pivskega stališča, je San Diego, Cal. Le sedemdeset milj od tega mesta se nahaja Tijuana, Mehika, kjer so igralnice ter velike ameriške bare.

Vlada Združenih držav izdaja potne liste za Tijuano brez vsakega posebnega zavlavljanja. Potni listi so dveh vrst, oni, ki veljajo za eno leto ter so namenjeni za stalne goste in začasni, ki so veljavni le za deset dni. Potne liste je mogoče dobiti v zveznem poslopiju v San Diego, kjer so nastavljeni za to posebni uradniki.

Oni, ki so vajeni piti iz steklenice v kaki veži, bodo znali ceniti dostojanstveni način, kakor je mogoče dobiti pijačo v Tijuani — Tam je bara, z medenim drogom pod nogami, zganje in sploh vse, kar spominja na dni pred takozvano veliko sušo.

Zganje stane v Tijuani kvodern drink ter je strahno. Za petindeset centov ali tri drinke za en dolar, je mogoče izbirati med obilnimi ameriški vrstami. Onim, ki poznajo bartenderje, se bo ljube godi kot pa ostalim. Zganje po petindvajset centov drink je brez dvoma eden izmed vzrokov večjih nemirov v Mehiki.

Na ameriški strani v San Diego, ni vprašanje dobave pijače posebnostno akutno. Amerikanci ne skušajo spraviti pijače nazaj na ameriško stran, čeprav jo lahko dobe v Mehiki po pet ali šest dolarjev kvart. Oblasti na meji so aktivne ter preiščejo vsakega, ki prekorači črto in tebiše krasi so se bile nalozene onim, ki so skušali križiti postavo. V nekaterih slučajih so konfiscirale avtomobile, v katerih so našle le majhno steklenico zganja.

Pijača pa kljub temu prihaja preko meje, na ta ali oni način. Najbrž jo prinašajo Mehikanci, ki so pripravljeni vzeti nase riziko vsprico velikega dobička, ki se obeta. Posledica tega je, da je mogoče kupiti standard vrste zganja v San Diego za osem do deset dolarjev kvart in cena je še nižja za one, ki kupijo po zabojih.

Na ta način prihaja californijsko zganje nazaj v deželo, iz katere je prišlo. Ko je postala dežela suha, so salonerji, ki so imeli velike množine zganja in džina, poslali svoje zaloge v Nižo Californijo, kjer so ga skrili v namenu, da ga ob primerni priliki prodajo ali v Mehiki ali pa v Združenih državah. Skladišča, ki vsebujejo te pijače, je najti ob celi meji. V nekaterih slučajih se nahajajo le v razdalji par milj od ameriške meje.

V splošnem govorjeno ter le s par izjemami, znaša standard cena za kvart zganja \$15. Na nekaterih mestih je mogoče dobiti to zganje za deset dolarjev, a v sekcijah, kjer je transportacija težava in in kjer je dosti d-narja, stane kvart pogosto celo \$40. Kljub temu pa je cena \$15 in izjeme ne pridejo mnogo v vpisostev.

Veliko trgovine z opojnimi pijačami vrše hotelski uslužbenci, ki poslujejo deloma na svoj lastni račun, deloma pa v službi kakor bootleggerja, katerega dobro pozna in koježa skladišče se nahaja v bližini dotičnega hotela. Če je dotični uslužbenec prepričan, da ste allright, da niste carinski uradniki ali pa v zvezi s policije, vam to preskrbel vse, kar boste zahtevali od njega. Hotelski uslužbenec pa niso edini, ki bi imeli monopol, kadar bi bilo treba preskrbeti zganje pijačo. Njih tekmovalci so vozniki taksikabov, ki imajo močnejše steklenice pri sebi v avtomobilu ali ki vam proti primerni napitnici povedo, kje je mogoče dobiti blago.

Kar se tiče stroženja opojnih pijač preko bare, se dozorelo v številnih krajih ter pogosto na mestih, katera bi imel človek zadaj na sumu. Doim je resnično, da se ta posel vrši v glavnem v restavracijah, ki so imele prej bare in se sedaj prodaja navidezno le lunche ter polprocentno pivo, je yendar najti mesta, kjer človek lahko dobi drink ali pa kar celo steklenico. Tako je na primer najti v enem največjih mest v deželi, na eni najbolj slavnih cest, candy in ice cream prodajalno, v kateri je mogoče dobiti "Gin rickies" in "high balls". Ni neobičajnega ni videti ljudi, ki se opotekajo, ko zapuščajo ta prostor.

Nekateri ti prostori, posebno oni v Milwaukee, kjer je najti dosti prebivalstva nemškega izvora, prodajajo pivo, ki je v resnici pivo. Soglasno s postavo je near-pivo ono, ki vsebuje manj kot pol odstotka alkohola, a pivo, katero prodajajo v nekaterih takih mestih, vsebuje veliko več. Najti je številne klube, ki dobivajo redno zalogo resničnega piva, ki se v nobenem pogledu ne razlikuje od piva, katerega so prodajali pred uveljavljenjem prohibicije.

Oni del dežele, ki vključuje Nevado, New Mexico, Colorado in Arizono, je bolj suh kot katerikoli drugi del dežele. Dobro zganje je tu zelo težko dobiti in če se ga dobi, je zelo drago. V Salt Lake City stane zaboj standard vrste zganja od \$300 do \$400 in v Denverju stane kvart \$40, razven če je munšajn. Munšajn zganje stane dvajset dolarjev kvart.

Kansas, ena izmed prvih držav, ki so postale suhe ter se zavzele za prohibicijo, je izvanredno mokra. V mestih kot Wichita in Topeka je mogoče dobiti dobro zganje po \$20 kvart, a ljudje imajo raje krušno zganje, ki je cenejše. Tudi v Oklahomi je najti dosti munšajna in farmerji ne računajo več svojih pridevkov kornu v busljih temveč v galonah.

— Ta zemlja bo dala 240 galon na akre, — pravijo.

Texas je pod povprečno črto glede dobave zganja razven v mestih, ki se nahajajo v bližini mehiške meje in kjer je najti velike zaloge domačih mehiških opojnih pijač. Razven tega pa so cene v Texasu izvanredno visoke. Pripovedujejo povest o nekem odličnem Texanem, ki je šel pred nedavnim časom v Dallas iz nekega petrolejskega taborišča v bližini Wichita Falls. Ko je stopil iz vlaka, je zašel na nekega bootleggerja.

— Šest jih imam, — je rekel bootlegger, — in žal mi je, da je to vse.

— Koliko, — je vprašal mož, ko je bootlegger dospel ter položil na mizo kovček, vsebujoč dragoceno pijačo.

— Well, — je rekel bootlegger, — šest jih je po \$40. To je skupaj \$240.

Magnat si je ravno zapenjal nov ovratnik.

— Well, mladi mož, — je rekel, — kupoval sem pijačo doli na jugozapadu številna leta, a ne za to ceno. Vi ste prvi bootlegger, ki v resnici ve, kaj je zganje vredno.

Nadaljna država, v kateri je zganje redko, je Kentucky. Številna leta je bila ta država središče proizvajanja opojnih pijač in človek bi domneval, da bo mogoče kupiti burbonca takoj in za majhno ceno. Resnica pa je, da se zaloge, razven onih v državnih skladiščih, litro krčijo in splošno je opaziti politiko, da se prihrani, kar je še ostalo. Nadaljni vzrok pa je ta, da se pošlje zganje v kak drugi del dežele, kakorhitro je bilo vzeto iz državnega skladišča. Vzame se ga ven navidezno v medicinske svrhe ter prodaja in zopet prodaja certifikate, da se zakrije sledove.

Na velikem zapadu je munšajn industrija šele v povojih, če se te kraje primerja z goratimi okraji Kentuckija, West Virginije in Tennessee - a. V teh gorah je težko najti človeka, ki bi bil brez puške in prav tako onega, ki bi bil brez zganjekuha. Visoke cene zganja pa so prodrele celo v te gore. Če boste položili danes bankovce za pet dolarjev na štor, pod galono, boste našli eno uro pozneje le pol galone, napolnjene z zganjem. Galona munšajna stane sedaj tam deset dolarjev.

Najboljše vrste se trikrat destilirane ter "twisted", kar pomenja, da se jih je trikrat prekuhalo ter nato pustilo starati v sodu, pri čemur se je sod večkrat streslo v namenu, da se pospeši staranje. Proti veri je v gotovih delih teh gora pokoriti se postaviti, tika-joči se prohibicije. Pred kratkim je neka žejna verska občina kaznovala svojega člana s tem, da ga je izobčila iz cerkvene občine, ker je dal carinskim uradnikom gotove informacije.

V sveti noči.

Oči so moje videti želele: tisto noč, ki so po njej drhtela koprneča ljudstva dobe cele.

Kot tajni lek za tajne bolečine ustne bi jo rade okusile, da grenkoba prejšnjih dni jih mine.

Sree po njej bi lepši sen zasnilo in zapelo, kakor ni se petje v naših logih še nikoli čulo.

Prišla je res! Z ukazom enim samim težkih sanj predrla je oblake: "Pij!" In pijem, da se ves omamim.

Sree je moje kakor ogenj vroče. Ali pesmi, kakor sam jo mislim, tiste pesmi peti ni mogoče.

Silvin Sardenko.

SEVERA'S Cough Balsam

Varujte svoje otroke pred vzemirajočim zimskim kašljem. Severa's Cough Balsam je zdravilo v družinah.

SEVERA'S Cough Balsam

Navadni kašelj, ki ni takoj ozdravljiv, lahko povzroči resne bolezni, toda Severa's Cough Balsam je zdravilo v družinah.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

Kdo ve za naslov JAKOBA-TAU-CAR?

Jaz sem izgubil njegov naslov, zato prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi ga naznani. Gre za važno stvar glede njegovih lotov, ki jih ima v tem kraju: šerif je prodal lot radi neplačanega davka za leto 1918. Oglasi naj se takoj. — Frank Trinka, Box 184, Mar-met, W. Va. (24-27-12)

Kje je PAVEL MOHORČIČ? Doma je iz Krašnje pri Postojni. Rad bi izvedel za njegov naslov, zato prosim cenjene rojake, ako kateri ve, da mi blagovolj naznani, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Wallace, Box 33, James City, Elk Co., Pa. (24-27-12)

Rad bi izvedel, kje se nahaja JANEZ JENC, podomače Grlj iz Gorice, občina Stari trg. Prosim cenjene rojake, če kateri ve za njegov naslov, naj mi ga naznani. Ako pa sam bere ta oglas, naj se mi sam javi, ker mu imam sporočiti več važnih reči, ker sem sedaj prišel iz starega kraja. Moj naslov je: John Janežič, Box 55, Ralplinton, Pa. (23-24-12)

Rad bi izvedel za naslov svoje hčere MARIJE PETERKA, doma iz Mengša. Od županstva v Mengšu sem dobil sporočilo, da se nahaja nekje tu v Ameriki, kar prej nisem vedel. Cenjene rojake prosim, če kateri ve za njeno bivanje, da mi sporoči njeno naslov, za kar bom dotičnemu jako hvaležen, ali pa če sama čita ta oglas, naj se sama oglasi svojem očetu: John Peterka, 805 High St., Fairport Harbor, Ohio. (23-30-12)

Ozdravi katar mehurja in odstrani vse v 24 urah. Vsaka pilula MIDY nosi ime MIDY. Varujte se ponaredb. Na prodaj v vseh lekarnah.

KAKO SE UČI TI ANGLEŠKO

Vzemite v roke angleško knjigo ali časopis, beležnico (note-book) in angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil dr. Kern. Vsako neznano angleško besedo pogledajte v besednjaku, kako se izgovori in kak pomen ima; zapišite neznane besede v beležnico in jih večkrat ponovite. V nekaj mesecih boste imeli lep zaklad besed, katerih bi ne dali za stotine denarja.

Jeseni in zimski večeri so kot nalašč za učenje. Vsaka slovenska hiša bi morala imeti ta besednjak. Naročite ga na sledeči naslov:

Dr. F. J. Kern

6202 St. Clair Avenue CLEVELAND, OHIO.

Cena besednjaku je \$5. — Istotam lahko naročite za \$1.25 Zornanove pesmi, ki vam bodo ugalale.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Vsem znaneem in prijateljem po širni Ameriki sporočam žalostno vest o smrti najinega brata

IGNACIJA GORENC,

ki je prišel pred dvema mesecema iz stare domovine. Doma je bil iz Drame, fara St. Jernej na Doljskem, rojen leta 1891. Ponesrečil se je, ko je prišel z dela domov. Delal je v premogorju. Ko je prišel domov zdrav kakor ponavadi, si je slekel premogarsko obleko, nakar je hotel nesti v klet posodo z vodo, da bi se opral, toda gredeč doli je zgrešil stopnico in zadel z glavo ob kamnati zid. Dobil je tako poškodbo na glavi, da je čez 13 ur v Memorial Hospitalu v Johnstownu, Pa., v torek 14. decembra za večno zatihnil svoje oči. Bil je član društva "Delavec" št. 59 SSPZ. in slov. pevskega društva "Bled" v Conemaughu, Pa.

Zahvalimo se družini Korošec za krasni venec, kakor tudi prijateljema Ignaciju Škufca in Antonu Gostinčiču za krasni venec. Lepa hvala vsem franklanskim fantom, ki so mi kupili za zadnji spomin venec. Zahvalimo se Lojzetu Jakobe, ki je bil njegov prvi prijatelj in daroval v zadnji spomin šopek evetle. Nadalje se zahvalimo Miss Mary McGuire, ki mu je tudi podarila šopek evetle v zadnji spomin. Iskrena hvala pevskeemu društvu "Bled", ki mu je preskrbelo krasni venec, zapele žalostinke in ga spremilo na hrvaško pokopališče k večnemu počitku; ravno tako slovenski godbi, ki ga je spremila na zadnji poti. Zahvalimo se tudi vsem tukajšnjim rojakom in prijateljem, ki so se v tako mnogobrojnem številu vdeležili pogreba.

Naj v miru počiva in lahka naj mu bo ameriška zemlja!

Žalujejo ostali:

Louis in Jernej Gorenc, brata. P. O. Box 728, Conemaugh, Pa.

Frank Martinčič, polpobrat. V stari domovini: stariši in sestra. (23-24-12)

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ko imam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spomni ta vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastupljene kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolezni v kosteh, stare rane, živčne bolezni, odelost, bolezni v mehurju, ledneh, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, siso žila, oduha žila.

Uradne ure so: V ponedeljek, sredo in petek od 8. ure zjutraj do 8. popoldne. V torek, četrtek in sobota od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 8. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM, PRIDEJTE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NAZLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tizmače, da vas razumajo. Jaz z enim hrvatskim jezikom razumim, zato vas lahko ozdravim, ker vas razumem.

NAGRADO VREDNO \$5.00 DOBITE

zastonj, če naročite pri nas pravi Columbia glasni in močni gramofon in Vaše sloven. plošč, in sicer od danes pa do Božica t. l.

Vsakemu naročniku damo z gramofonom vred čisto zlato krasno kravatno iglo, vredno \$5.00, če pa naroči gramofon žepnika, ji damo krasno 20 let garantirano broško.

Pri tem niso cene pri gramofonih in recordih za cent višje kakor so bile. Ako nimate pri rokah našega cenika, pišite karto, in mi ga Vam takoj pošljemo zastonj.

Tako prilike niste še nikdar imeli. Naročite gramofon takoj dokler ga imamo v zalogi. Vsak Columbia gramofon je garantiran, glasno, da ga slišite na milje daleč, in jako močan. Pišite takoj na Vasega večletnega trgovalca.

IVAN PAJK 24 Main Street, CONEMAUGH, PA.

Kmet in komunizem.

Kmet v vojski in po vojski.

Vladarji, bogataši: in drugi privilegirani stanovi so pričeli kravo vojsko. Nihče ni povedal resnice, zakaj. Učili so sami, da sta država in vera v nevarnosti in da je treba krvavega klanja in maskevanja nad svojimi sobraty.

Vojno grozoto je pa najbolj občutil kmet, ki ga ni nihče vprašal, ali hoče vojsko imeti in se bojevati proti svojim bratom, ali ne. Žrtvovati je moral svoje življenje za njemu popolnoma tuje namene ter za imperijalistične in kapitalistične koristi svojih vladarjev in bogatšev. Nahujskali so ga in izzvali v njem najhujše strasti tako, da je za tuje cilje doprinesel največje žrtve na krvi in imovini. Slaboten, neorganizovan, neveden je šel v najhujši boj, večinoma misleč, da se bori za svoj in svojih dragih obstanek in življenje.

A kruto so ga varali drugi. Medtem ko je on v strelskih jarkih prelival svojo kri, sedeli so drugi v zaledju; medtem ko je on moral oddajati svoje prideleke za določeno mu nizko ceno, so ga razni vojni dobavitelji, prekupeci, brezvestni trgovci, verižniki, kaptalisti in druge človeške pijavke odirali in si polnili svoje nikdar si te mavhe z njegovim blagom. Tako so ga izkoriščali med vojsko in, tako ga izkoriščajo še danes, ker je neveden, neujedinen, neorganizovan.

Kmet in delavec.

Še nikdar, kar svet obstoji, ni bilo ljudstvo tako razcepljeno v dva tabora kot je danes. V enem taboru sta kmet in delavec, ki sta morala državi dati vse in za kar nista dobila ničesar; v drugem taboru pa so spredaj navedeni izsposovalci ljudstva, ki so dobili od države vse in jej niso dali za to ničesar.

Ker pa postajajo razmere in dalje zapletene in neznosnejše, ker je draginja vedno večja in ker se merodajni krogi prav nič ne prizadevajo, da bi se položaj izboljšal, je naravno, da so postali v obče nezadovoljni vsi tisti sloji, ki so bili in so še vedno kar najbolj izkoriščani, med njimi zlasti kmet in tako telesni kakor duševni delavec.

Kmet in delavec sta si danes popolnoma svesta, da od sedanjih takozvanih meščanskih strank nimata ničesar dobrega pričakovati. Predstavitelji teh strank, če niso že sami pred omenjenimi ljudskimi izkoriščevalci, so z njimi vsaj v najhujši zvezi in v najboljstih stikih, tako da od njih kmet in delavec nikdar ne moreta pričakovati, da bi energično in brezobzirno odpravili sedanje družabne krivice, pač pa se zna zgoditi, da se bodo vsakemu energičnemu gibanju, ki bi merilo na odpravo teh krivice, še zoperstavili. Zato vsak razsodni človek lahko sprevidi, da more pričakovati hitro od pomoč iz sedanjih krize edino od takih strank, ki jih ne vežejo nikakršni obziri na sedanje ljudske izkoriščevalce ter na obstoječe odredbe in uredb, temveč ki hočejo odnosa med človeško družbo urediti po zdravni pameti, katere zlasti našemu kmetu in ljudstvu nikdar ni manjkalo.

Medtem ko razne, stare, preživele politične stranke in njih nametne predstavitelji tolajo ljudstvo, obetajoč bodisi sedanjemu rodu, bodisi njegovim potomcem boljše čase v poznejši dobi ali celo boljše življenje po smrti, si želi gotovo vsakdo izmed nas, da bi doživel boljše čase še na tem svetu in to čim prej mogoče. Zato sta kmet in delavec s sedanjim režimom (vladanjem) skrajno nezadovoljna in čudno ni, ako pridobivajo pri tlačnem ljudstvu tla novi nazori in nove ideje, ki po resnem prevdaru nikakor niso v stanu prinesiti nam zaželjene boljše bodočnosti. Tako ideja je tudi komunizem, ki se širi med vsemi nezadovoljnimi ljudskimi vrstami.

Razmerje med kmetom in delavcem.

Po svojih težnjah, to je v pričakovanju temeljite in hitre spremembe sedanjih nevdržljivih družabnih razmer, sta si kmet in delavec zelo blizu. Ker sta oba s sedanjim režimom skrajno nezadovoljna, zato se med njima opaža pogostoma neko revolucionarno razpoloženje. A vendar se ravno v tej točki, to je v naziranju, kako naj se njiju želje uresničijo, kmet in tovarniški ali mestni delavec bistveno ločita. Med tem ko je kmet navezan na svojo rodno grudo, na zemljo, ki jo ljubi in s katero je nekako zrastle vse njegovo bitje je tovarniški ali mestni delavec pravzaprav brezdomovinec. Danes je tukaj, jutri tam, in in ni mu dosti ležeče na tem, če še tako pogostoma menja svoje bivališče, samo da se mu pri tem boljše godi. Odtod med njima tako različno naziranje glede zemlje in zasebne lastnine. Med tem ko kmet svojo zemljo ljubi, ko s trudom in z naporom od zore do mraka skuša pridobiti iz zemlje čim več pridelkov, katerim hoče biti gospodar, vidi delavec-komunist svoj spas v skupnem imetju. On ne priznava nikake zasebne lastnine, ne v zemlji, ne v pridelkih. On hoče vse to uživati v komunizem, to je skupno in nerazdeljeno. Komunizem zahteva nacionaliziranje imetja, t. j. vse imetje (pa bodi zemlja, tovarna, zemeljski pridelek ali tovarniški izdelek) naj bo skupna narodova, bolje rečeno državna last, do katere imajo vsaki posamezni državljani enake pravice.

Samoobsebi*umevno je, da bi se pri taki državni uredbi malo-ledo potrudili, da bi pridela več, kakor sam potrebuje. To pa še celo, ko sta največji ideal komunističnega delavca že danes čim krajša, osemurna ali celo šesturna delavna doba in čim večja plača. V državah, kjer so socialisti na vrhuncu, tako na primer na Češkem so že uvedli osemurni delavnik tudi na kmetih. Posledice tega so reznansko nazadovanje kmetijskega pridelovanja, pomanjkanje in čim dalje večja draginja življenjskih potrebščin. Jasno je tedaj, da nam komunistična ureditev države ne obeta lepše bodočnosti ampak da bi s komunistično ureditvijo osobito naš kmeti stan zveš v srednjeveško sužnost. Kakor ni bil kmet takrat lastnik zemlje, ampak le njen upravitelj, ki je moral oddajati večji del svojega pridelka graščaku, tako bi tudi v komunistični državi bil zopet suženj, sicer ne graščaka, ampak države. Kakor je v srednjem veku vitez del ubogim kmetom svoj bič grajski bilih, tako bi ga poganjalo k delu v komunistični državi puškinio kopito vojaka rdeče garde, kot vidimo to že danes v Rusiji, kjer vladajo komunisti-boljševiki. Vsak kmet in vsak razsodni človek dobro ve, da nas more do boljše bo- dočnosti sploh privedi le vestno in vztrajno delo vse človeške druž- le. Ako bi se ravnal vsako po kmetu, ki dela ne osem ur, ampak od zore do mraka, bi bilo na svetu kmalu boljšo.

Končno je tudi velike važnosti vprašanje plačila. Kakršno de- lo, tako naj bo plačilo. Brez dela ni jela. To je stališče kmeta. Komunistični delavec pa gleda, da dobi za svoje čim krajše delo tem boljše plačilo. Zato tudi ne more pričakovati, da bo kmet svoje trugapolno delo nižje cenil. In vendar pritiskajo vsi stnovi, zlasti pa socialisti vseh barv, torej tudi komunisti, na vlado, da bi cene kmetijskih pridelkov ona diktirala. Kmet ima torej za svoje delo čim manjše plačilo, delavec v tovarni za svoje delo čim večje plačilo. Ali se to ujema? Ali je to pravično? Poleg tega je položaj kmeta v primeri s tovarniškim delavcem dosti težavnejši. Kmet za svoje delo ni nikdar tako gotov svojega plačila, kakor delavec, ki dobi ob sobo- tah lepo svoto denarja na roko. Sad kmetijskega dela so njegovi pridelki, na katere mora čakati najmanj celo leto. Če kmet spomla- di njivo obseje, ne more nikdar s gotovostjo reči, ali bo tudi žel, kaj-

VZNEMIRJAJOČI KAŠELJ

Hripavost, segačenje v grlu in mnogo in različnih bolesi vsled prehlada in vnetja bronhialnih cevi, je treba takoj zaustaviti, da se izogne resnim sitnostim in komplikacijam.

Severov Balzam Proti Kašlju

(preje Severov balzam za pljuca)

bo, če ga takoj vzamete, prepreči slabe posledice prehlada, pomaga kašlju, ublaži vnetje in odvrni mnogo trpljenja. Prijeten za zavžitek bodisi za otroke ali odrasle. Imejte ga pri roki v vaši omari za zdravlja, pripravljeno za prihajajoče zimske mesece. Po vseh lekarnah.

V dvojnini merah: 25c in 50c.

Severov novi slovenski Almanah za 1921 je izšel.

Dobite istis našega novega Almanaha od svojega lekarnarja. Zastonj, samo vprašajte zanj. Če ga ne dobite v vašem okraju, pošite na nas direktno in priložite za 2c pošt. znamko.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS IOWA

ti to je odvisno predvsem od vremenskih pojavov v naravi. Če mu nime pridelkov ne uničijo, mora gledati, da jih čim bolj v donar spravi, da lahko preskrbi svojo družino z vsem potrebnim, da plača državi davke itd. Ali naj si pusti kmet potem cene diktirani od tovarniškega delavca ali drugih stanov, ki bi brez trdega dela radi udobno živeli? Gotovo ne! Če kmet ne izhaja, si ne more pomagati s štrajkom in tudi ne more zahtevati večjega plačila. On mora sradati in še hujše delati nego poprej. Ker je njegovo podjetje riskantno, moraj ledati, da mu vsaj nekaj pridelkov ostane za slabe čase v rezervi. Vsega tega ni treba delavcu, ki je zavarovan proti boleznim in neugodnim.

Čeprav sta si tedaj kmet in delavec v mnogem zelo blizu, je vendar čisto gotovo, da sta si v naziranju glede komunizma popolnoma nasprotna in da ne more noben zaveden kmet biti komunist, če so mu načela in pravi cilji komunizma znani.

Organizacija kmeta in delavca.

Tovarniškega in mestnega delavca je vleklo v mesto gotovo v prvi vrsti udobnejše življenje. V mestu sta imela tudi več prilike in več prostega časa za doseganje boljše izobrazbe. Zato sta za nove ideje bolj dostopna kot kmet, ki je že po svoji naravi in po svojem poklicu bolj konservativnega značaja. Kulturno naprednejša, sta tovarniški in mestni delavec kmalu uvidela, da je njuna moč v borbi za lastne interese tem večja, ako sta združena ali, kakor pravimo, organizirana. Njima je bilo dobro znano, da je mogoče na tisoče močnih šib zloniti eno za drugo, da pa ni mogoče najmočnejšemu možu prelomiti pešice takih šib, ako so dobro in tesno zvezane v trdno buturo. Gesla "V združenju je moč!" niso poznali zavedni delavci le na papirju, kakor nezaveden kmet, ampak so ga sijajno izvedli tudi praktično. Organizacija delavcev je bila njih edino sredstvo, da so se vedno uspešno borili proti izkoriščevanju močnega in vsen- ogočnega kapitalizma, dočim je kmet danes bolj kot kdaj suženj te- ga kapitalizma. Uspehov, ki jih je dosegel delavec v borbi proti kapitalizmu, mu kmet nikdar ni zavidel in jih tudi danes ne zavida, ampak ti uspehi izvrstne delavske organizacije so gotove socialistične kroge tako opijani, da smatrajo danes ves svet za sebi pod- ložne ga, da hočejo razprostrti čez ves svet svojo stanovsko oblast v obliki diktature proletarijata (nadvlade tovarniškega delavstva). Te oblasti naše kmeti so ljudstvo kot najštevilnejši in najproduktivnejši sloj nikdar ne bo pripoznal. Nikdar si kmet ne bo pustil deliti zemlje in imetja od drugih stanov in nikdar vzeti svoje težko pridobljene lastninske in gospodarske svobode in pravice. Ako računajo pri tem socialisti ali komunisti na nevednost našega kmeta, se zlo motijo. Vojska je izučila tudi našega kmeta tako, da ne bo nikdar več slepo orožje drugih stanov, ki bi ga radi izkoriščali za svoje slabe cilje in namere. To naj bi si zlasti dobro zapomnili vo- dje komunistov in temu primerno naj bi uravnali svoje stališče na- sproti kmetu ljudstvu vobče in še posebej nasproti naši stran- ki, ki je čista stanovska kmetijska stranka. V kmetске vrste naj ni- kar ne posegajo, sicer naletite na hud odpor in izzovejo boj, ki bi morda škodoval pravičnim skupnim interesom delavstva in kmet- stva.

Pravijo, da piše sedaj Ponzi v ječi kuplete... Kaj ne, približno iste vsebine kot je ona o dragem Avgustinu.

Da vam pomagamo izbrati vaše darove za praznike, vam svetujemo sledeče: električni kuhar, električno železo ali električni perkulator.

Koristni darovi so vedno zaželjivi, posebno, če so tako privlačni kot so te majhne električne potrebš- čine. Velika izbira je razložena v naših izložbah.

The New York Edison Company

At Your Service
General Offices: Irving Place and 15th Street
Branch Offices where Electrical Appliances are displayed and demonstrated for the convenience of the public
30 Norfolk St. corner Hunter St. 151 East 86th St. bet Lexington & 3rd Ave.
414 Broadway near Canal St. 15 East 125th St. near 5th Ave.
10 Irving Place corner 15th St. 368 East 149th St. near Courtlandt Ave.
124 West 42nd St. bet W 42nd & 4th Ave. 555 Tremont Ave. corner Monterey Ave.

ZASTAVE

VICTOR NAVINŠEK, 331 Grove St., CONEMAUGH, PA.

Repalje in vse druzne- ne potrebščine. Garancijno delo in bla- go. Izdajajo po umernih cenah vsi rojaki.

SLOVENSKO AMERIŠKI KOLEDAR

Pred par dnevi je izšel naš "Slovensko-Ameriški Koledar za leto 1921". Cena ista kot lansko leto. Glede vsebine in zanimivih slik bo ta izdaja presegla vse do- sedanje. Politiko smo v tem Ko- ledarju popolnoma opustili. Lju- dje so informirani o političnih vprašanjih iz dnevnega časopisja. Pri čitanju teh sestavkov se bo po- čal čitatelj v duhu med zlato- iskalce divjega zapada, spremljal bo slavne detektive pri razreševanju najbolj zapletenih kriminal- nih vprašanj ter stopal z znan- stveniki po raznih nepreiskanih deželah ter se žnjimi vred čutil naravnim pojavom.

Čitateljem tudi naznanjamo, da bo imel v tem Koledarju svoj po- seben oddelek stari znanec Peter Zgaga. Da on kremenito pove, kar pove, je vsakemu znano.

Precejšen del je posvečen tudi zdravstvu, domu in gospodarstvu. Kdor ga hoče prej imeti, ga mora prej naročiti. Tiskali ga bo- mo le omejeno število. Torej hitro na delo, da ne boste brez Kole- darja.

Naročila sprejema:

Slovenic Publishing Company,
62 Cortlandt St., New York, N. Y.

IMPORTIRANE BRINJEVE JAGODE
Najboljše vrste
Vreča 130 funtov \$13.—
K naročilu priložite Money Order
MATH. PEZDER
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatel zelo sladke debele jagode, boksa 50 funtov \$11.—
Cipar grozdje največje in naj- sladkeje, jagode boksa 50 funtov \$11.50
Malo črno grško grozdje, ze- lo sladko, boksa 50 funtov \$9.—

Pošljite \$3.00 na račun vsake bokse ki jo naročite in po- slali bomo takoj.

Balkan Importing Co.

51 — 53 Cherry St.
New York, N. Y.

"Ozdravi kilo kot sem jo jaz"

Star kapitan je ozdravil svojo lastn kilo, potem ko so mu zdravniki rekli: "Pustite se operirati ali pa boste umrli."

Njegovo zdravilo je knjiga se polije zasjenj.

Kapitan Collins je vstaj po morju mnogo let. Slednje je dobil dvojno kilo in ni moral samo ostati na suhem, temveč je moral biti več let v postelji. Poskusi je zdravnika za zdravnikom in pa se pasci. Pa ni imel uspeha. Slednje mu je bilo rečeno, da se mora pod- vreti nevarni operaciji, ali pa mora umreti. Napravil ni; ne tega, ne onega, temveč se je sam ozdravil.

"Može in ženo, ni treba se rezati in ne potrebujeta noža".
Kapitan Collins je proučil sam svoje ta- lo in slednje je izšel način, po kate- rem je postal zdrav, močan in srečen človek.

Vse kdo se more poslužiti tega načina, ki, čisto priročno, lahek, zanesljiv i brez stroškov. Vsakdo s kilo bi mora imeti Collinsovo knjigo, ki mu pove, ka- ko se more ozdraviti, kako se mora vsek- da poslužiti načina v svojem stanovanju brez kakih težav. Knjiga in zdravilo se pošljejo ZASTONJ. Vse se pošlje vsake mu, kdor izpolni dolžni kupon, katere ga izpolni in odpošlje takoj.

KUPON ZA KNJIGO O KILI IN ZDRAVILU BREZPLAČNO.
Capt. W. A. Collins (inc.)
Box 94 E. Watertown, N. Y.
Prosim pošljite mi Vaše BREZ- PLAČNO zdravilo proti kili ter knji- go brez kakih obveznosti od moje strani.

Ime

Naslov

VABILO NA VESELICO,

katero priredi društvo Pomocnik St. 2 SDPZ v soboto 15. januarja 1921 v Slovenskem Delavskem Domu na Moxham, Johnstown, Pa. Tem potom vlijudno vabimo vsa sosedna društva, kakor tudi posamezne rojake in rojakinje, da bi nas v obilnem številu po- setili. Začetek veselice točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina za moške je 50c; ženske so vstopnine proste. Svirala bo slovenska Moxham godba. Tudi svetopisemskega iz- reka se bomo držali: žejne napo- jiti in lačne nasititi. Torej za vse- stransko potrebo bo izborna preskrbljeno.

Posebno se opozarja člane tega društva, da se vsaki veselice vde- leži. Član, ki se veselice ne vde- leži, plača \$1.50 v društveno bla- gajno. Za ta prispevek pa niso iz- vzeti ne oddaljeni člani in ne bol- niki. Da bo vsem jasno, čisti do- biček te veselice je namenjen za povrnitev dolga v znesku 150 do- larjev našemu sobratu Franku Potočin, katero svoto je posodil društvu za zgradbo Doma. Ome- njeni sobrat je bolan že od 26. maja 1920 in je večinoma v bol- nišnici.

Za obilno vdeležbo se enkrat najvjudneje vabi Odhor.
(22-24—12)

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn. Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je naš starši slovenski zdravnik. Specia- list v Pittsburghu ki ima 28-letno orasko v zdravju sju vseh možnih bolezni.

Konstruiranje iz- vi zdravja v sta- novitum 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mogoče ali menur- ke po telesu v grlu, ispadanje las bolečine v kosteh, pridite in izdite vam boun kri. Ne čakajte, ker ta bo leson se našla.

Vse možne bolezni zdravim po e- brašani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha zdravje, ne čakaj- te, temveč pridite in las vam se boun sopet povrnil.

Hydroaile ali vodno kilo ozdravim v 24. urah in sicer brez operacije.

Bolnosti mahuja, ki povzročijo bo- lene v krstu in trbu in včasih tudi pri pikanju vode ozdravim s goto- vosti.

Revmatizem, tranja, bolečine v- tekline, artritisa, struče in druge ko- sne bolezni, ki nastajajo vseh del- ste krvi ozdravim v kratkem času ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsak dan od 8. ure zjut- raj do 8. zvečer; v petkih od 8. ure- traj do 8. zvečer; ob nedeljah od- stutaj do 8. zvečer.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS WSS

CUNARD ANCHOR LINE

Parnik "CALABRIA" odpluje 28. dec. v Dubrovnik in Trst

Cena za tretji razred: DUBROVNIK \$125.00 TRST \$115.00 in \$5.00 vojnega davka.

Parnik "CARONIA" odpluje 15. jan. 20,000 TON.

V NAPULJ

Cena za tretji razred v Trst preko Napulja... \$104.50 in \$5.00 vojnega davka.

V vašem mestu je Cunard Anchor agent. Pojdite k njemu.

CUNARD ANCHOR LINE

Parnik "ITALIA" odpluje 1. februarja v Dubrovnik in Trst

Cena za tretji razred: V Dubrovnik \$125.00 V Trst \$115.00 in \$5.00 vojnega davka.

V vašem mestu je Cunard Anchor agent. Pojdite k njemu.

SLOVENSKA NOTARSKA PISARNA

ANTON ZBAŠNIK
soba 102 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.
vokal Diamond and Grant Sts. (nasproti Courts).

Izdeluje raznovrstne notarske dokumente, kot na pr. pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, zapisečne izjave in prošnje za dobavo svoj- cev iz starega kraja. Preiskuje lastninsko pravico zemljišč tu in v sto- rem kraju, posreduje v tožbenih zadevah med strankami tu in v domo- vini, izdeluje prevode iz slovenskega na angleški jezik, ali obratno, tolači na sodnji ali pri komercialnih razpravah in daje vsakovrstne informacije zastonj. Cene nizke, delo točno in pravilno.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAŠ VEDNI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PRIBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

CALABRIA	28. dec.	—	Trst
RE D'ITALIA	30. dec.	—	Genoa
ROCHAMBEAU	4. jan.	—	Havre
CRETE	5. jan.	—	Genoa
LA LORRAINE	6. jan.	—	Havre
PESARO	12. jan.	—	Genoa
CARONIA	15. jan.	—	Trst
ALVEDERE	15. jan.	—	Trst
LA TOURAINE	15. jan.	—	Havre
SAXONIA	18. jan.	—	Cherbourg
PANNONIA	18. jan.	—	Trst
ADRIATIC	19. jan.	—	Cherbourg
IMPERATOR	20. jan.	—	Cherbourg
REGINA	20. jan.	—	Genoa
FRANCE	20. jan.	—	Havre
ITALIA	25. jan.	—	Trst
AQUITANIA	25. jan.	—	Cherbourg
RE D'ITALIA	29. jan.	—	Trst
LA SAVOIE	29. jan.	—	Havre
ALBANIA	1. febr.	—	Cherbourg
LA LORRAINE	5. febr.	—	Havre
PRES. WILSON	9. febr.	—	Trst
ADRIATIC	16. febr.	—	Cherbourg
LEOPOLDINA	16. febr.	—	Havre

Glede cen za vozne listke in vsa druga pojasnila, obrnite se na: FRANK SAKSER
62 Cortlandt St., New York

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

BELVEDERE
15. januarja
ARGENTINA
29. januarja
PRES. WILSON
9. februarja

Potom listkov, izdanih za vse kra- je v Jugoslaviji in Srbiji. Razkošne ugode na prvoga, drugo- ga in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHILIPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

French Line

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE
V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

LEOPOLDINA 28. decembra
ROCHAMBEAU 4. januarja
LA LORRAINE 6. januarja
LA TOURAINE 15. januarja

POSEBNA VOZNA NARAVNOST DO HAMBURGA

NIAGARA 5. januarja

Direktna železniška zveza iz Pariza v vse glavne točke Jugoslavije.

Hitri parniki s štiriimi in dvema vijakoma. Poseben zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših par- nikov v Havru ter jih točno odpremi, kamor so namenjeni.

Parniki Francoske črte so transportirali tekoni vojne na tisoče židovskih vo- jakov brez vse neprimlice.

Za šifrate in cene vprašajte v DRUŽBNI PISARNI, 19 State St., N. Y. C. ali pa pri lokalnih agentih.

LLOYD SABAUDO

3 State Street New York
Prihodnji odplutje iz N. Y. parnika na 2 vijaka RE D'ITALIA — 30. dec.

PESARO
Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavni mest v Jugoslaviji. Brezplačno vino potnikom 3. razreda.